

Zasady opracowywania projektu dyplomowego

(Instytut Nauk Społecznych)

kierunek: **Pedagogika**

poziom studiów: **studia pierwszego stopnia (licencjackie)**

profil studiów: **praktyczny**

Projekt dyplomowy stanowi formę dyplomowania na kierunku pedagogika (studia I stopnia stacjonarne i niestacjonarne). Forma projektu dyplomowego stanowi połączenie teorii z praktyką edukacyjną. Projekt dyplomowy to konstrukt otwarty, pole do myślenia twórczego i działania bez ograniczeń.

I. Podstawowe założenia projektu dyplomowego:

1. Projekt może mieć charakter indywidualny lub zespołowy (2-3 osoby). Projektem kieruje i projekt akceptuje/zatwierdza – promotor grupy dyplomantów (w przypadku wyraźnego braku zaangażowania jednego z członków zespołu promotor może zredukować zespół).
2. Projekt przyjmuje formę zaplanowanych działań naprawczych/optymalizacyjnych. Może obejmować również praktyczne wdrożenie tych działań oraz ich ewaluację (projekt dyplomowy wdrożeniowy).
3. Treść projektu powinna odpowiadać jego tematowi, którego wybór należy starannie przemyśleć i zaplanować oraz poprzedzić wstępnym zapoznaniem się z literaturą przedmiotu.
4. Projekt stanowi zintegrowanie interdyscyplinarnej wiedzy z zakresu pedagogiki i nauk pokrewnych w celu rozwiązania dostrzeganego, zdiagnozowanego, problemu dotyczącego jednostki, grupy lub instytucji (placówki oświatowej, opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacyjnej) bądź w celu optymalizacji jakości funkcjonowania wymienionych podmiotów.
5. Rezultatem projektu jest opracowanie propozycji działań opiekuńczych, edukacyjnych, pomocowych, profilaktycznych, kompensacyjnych lub innych nastawionych na realizację założeń wymienionych w punkcie nr 4.
6. Projekt dyplomowy powinien charakteryzować się praktycznym podejściem do rozwiązania konkretnego problemu, jednocześnie powinien mieć charakter innowacyjny, nowatorski, twórczy - szczególnie w sferze proponowanych rozwiązań i rekomendacji, pożądane jest wykazanie użyteczności projektu dla konkretnego odbiorcy (grupy odbiorców).
7. Dla realizacji celów projektu można wykorzystać triangulacyjny (ilościowy i/lub jakościowy) sposób badania (diagnozowania) zjawisk pedagogicznych.
8. Dla realizacji projektu dyplomowego niezbędne jest posiadanie przez studenta następujących umiejętności:

- selekcji materiału oraz sprawności analizy literatury przedmiotu i dokonywania syntezy treści,
  - diagnozowania problemu i planowania działalności pedagogicznej w odniesieniu do problemu/sytuacji konkretnego podmiotu, grupy osób, instytucji lub środowiska wychowawczego,
  - konstruowania narzędzi badawczych, prowadzenia procesu analitycznego, przetwarzania uzyskanych danych, prowadzenia trafnego wnioskowania i logicznego argumentowania,
  - docierania do różnych źródeł informacji, selekcjonowania wiarygodnych i adekwatnych danych, porządkowania i przetwarzania danych zgodnie z celami projektu,
  - w przypadku projektu o charakterze wdrożeniowym – niezbędne są umiejętności praktycznego wdrażania zaprojektowanych działań naprawczych oraz dokonywania ich ewaluacji.
9. Udział studenta w seminarium i przygotowanie projektu umożliwiają osiągnięcie i utrwalenie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (zgodnie z przyjętymi efektami PRK dla określonego poziomu).
10. Czas realizacji projektu dyplomowego – V i VI semestr studiów.

II. Ogólna struktura projektu dyplomowego:

Projekt dyplomowy powinien obejmować wymienione poniżej zasadnicze elementy składowe, stanowiące jednocześnie kolejne części pracy dyplomowej (elementy powinny być spójne, przenikać się wzajemnie i uzupełniać w zależności od sytuacji – wskazane jest wielokrotne wracanie do poszczególnych etapów, uzupełnianie ich, rozbudowywanie, korygowanie).

1. **Część teoretyczna** – uwzględnia wybrane teorie, koncepcje, kategorie i pojęcia dotyczące zdiagnozowanego problemu oraz planowanych działań naprawczych – zawarte w literaturze przedmiotu z obszaru nauk społecznych i humanistycznych. Istotne są tu przede wszystkim tezy uzasadniające istotę problemu (podobnie jak w tekście naukowym, należy wykorzystać literaturę naukową oraz posługiwać się odwołaniami).
2. **Część diagnostyczna** – przedstawia, zgodnie z metodologią diagnozowania w naukach społecznych, dostrzeżony problem/sytuację (konkretnej osoby, rodziny, grupy, instytucji itp.) w danym środowisku. Opis taki winien jasno i spójnie przedstawić diagnozowany problem/sytuację społeczną z wykorzystaniem statystyk, dostępnych badań diagnostycznych w literaturze przedmiotu oraz analiz uzyskanych na podstawie przeprowadzonych badań własnych (ankiety, wywiady itp.). Istotą opisu diagnostycznego jest przedstawienie specyfiki problemu.
3. **Część naprawcza** – stanowi opis zaprojektowanych działań naprawczych, nastawionych na optymalizację jakości funkcjonowania osoby, rodziny, grupy, instytucji dotkniętych zdiagnozowaną/zaprezentowaną dysfunkcją/problemem –

wynikających zarówno z analizy literatury przedmiotu, jak i z przeprowadzonej diagnozy, które winny być spójne i tworzyć logiczną całość. Należy tutaj sformułować cele i zadania naprawcze, plan działań z dokładnym harmonogramem ich przeprowadzenia (kto, gdzie, na jakich zasadach, itp.). W tej części muszą się znaleźć wnioski, rekomendacje i wskazówki do wdrożenia.

Projekt dyplomowy wdrożeniowy powinien zawierać także część wdrożeniową:

- 4. Część wdrożeniowa** - uwzględnia dokładny opis przebiegu realizacji zaprojektowanych działań, trudności i problemów, jeśli miały one miejsce podczas praktycznego wdrażania zaprojektowanych zadań; zamierzone i niezamierzone skutki oddziaływań; propozycje dalszych zaleceń i wskazówek dla opisywanego przypadku (sytuacji, problemu); ewaluację projektu, która powinna być stosowana jako ewaluacja cząstkowa w trakcie realizacji, jak i po zakończeniu projektu i służyć ciągłej poprawie jakości zarządzania, od momentu rozpoczęcia projektu do jego zakończenia, a także być wykorzystana do optymalizacji przyszłych działań w zakresie realizacji działań naprawczo-optymalizacyjnych podejmowanych w odniesieniu do zbliżonych społecznych sytuacji, dysfunkcji, problemów, których dotyczy projekt.

III. Uszczegółowiona struktura projektu dyplomowego:

Proponuje się następujące komponenty projektu dyplomowego, które w zależności od charakteru i specyfiki projektu mogą być ujęte w innej kolejności i/lub być zawężone lub rozszerzone o dodatkowe aspekty:

1. Tytuł/ temat projektu.
2. Wprowadzenie - zdefiniowanie problemu/opis zaistniałej sytuacji społecznej.
3. Zakres merytoryczny projektu (wybrane teorie, koncepcje, kategorie i pojęcia dotyczące zdiagnozowanego problemu oraz planowanych działań naprawczych).
4. Cele ogólne i szczegółowe projektu w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
5. Opis procedury badawczej/diagnostycznej wraz z założeniami metodologicznymi zaplanowanych badań.
6. Charakterystyka grupy badawczej lub podmiotu działań metodycznych (grupy docelowej, do której kierowany jest projekt).
7. Zakładane aspekty innowacyjne projektu.
8. Opis zaprojektowanych działań naprawczych/optymalizacyjnych.
9. Analiza możliwości implementowania projektu do praktyki pedagogicznej (edukacyjnej, wychowawczej, kompensacyjnej, resocjalizacyjnej, profilaktycznej, opiekuńczej, animacyjnej, aktywizacyjnej).
10. Harmonogram przebiegu zaplanowanych działań.
11. Wnioski, rekomendacje i zalecenia do wdrożenia.
12. Bibliografia oraz aneks zawierający zastosowane w badaniach narzędzia badawcze i inne dokumenty wykorzystane dla potrzeb realizacji projektu.

W przypadku projektu wdrożeniowego należy przedstawić również przebieg realizacji zaplanowanych działań, ich efekty oraz ewaluację wraz z wnioskami i postulatami stanowiącymi jej efekty.

IV. Procedura składania projektu:

- projekt dyplomowy powinien być złożony w formie elektronicznej na płycie CD oraz papierowej wraz z krótkim streszczeniem w języku polskim i angielskim (max ilość słów: 2000);
- wymagane jest przygotowanie prezentacji multimedialnej zawierającej podstawowe założenia i treści projektu oraz wnioski i rekomendacje z niego czas przedstawienia prezentacji nie powinien przekraczać 10 minut;
- część o charakterze teoretycznym nie może być dominującą częścią projektu, nie powinna obejmować więcej niż 15-20% całości projektu; głównym składnikiem projektu jest analiza problemu, realizacja projektu, diagnoza, interpretacja, wnioskowanie i poszukiwanie rozwiązań.

V. Harmonogram prac projektowych:

Tabela harmonogramu działań projektowych i odpowiedzialności za poszczególne zadania:

HARMONOGRAM PRAC PROJEKTOWYCH			
Termin realizacji	Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne